



СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність: 081- «Право»
Освітня програма: Право
Рік навчання: 2, семестр 4
Форма навчання: денна
Кількість кредитів ЄКТС: 4
Мова викладання – українська

Лектор курсу

Лаута Олена Дмитрівна, канд. філос. наук, доцент
Доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії та міжнародної комунікації,
корпус 3, к. 125, тел.
elena.lauta@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3914>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія є квінтесенцією духовної культури людства, концентрованим виразом найбільш суттєвих її надбань, проте, передусім – своєрідною «школою мислення», яка дозволяє розширити обрії власного світобачення. Спираючись на загальнолюдський досвід, філософія шукає відповіді на «вічні» питання: що є людина, що вона може знати, що вона повинна робити та на що може сподіватися. Однак, головна цінність філософії не у знайдених відповідях на ці та інші споконвічні запитання, а в самій їх постановці та осмисленні. Кожне покоління філософів робить свій внесок у скарбницю філософського досвіду, що дозволяє людям конкретної епохи вдосконалювати знання про світ і поглиблювати розуміння загальнолюдських цінностей, вирішувати проблему буття світу та буття у світі, знаходити світоглядні орієнтири, а також визначати спосіб власного існування та форми його здійснення. Загальною методичною вимогою вивчення філософії є вироблення особистого, духовно-практичного відношення здобувачів вищої освіти до її проблем на основі критичного осмислення навчальної і наукової літератури. У представленому курсі реалізується раціональне поєднання загальноосвітнього та професійного навчання здобувачів вищої освіти, максимальне наближення навчального матеріалу до специфіки юридичної діяльності. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є співвідношення «людина-світ», сутність та найзагальніші підстави світу, можливості та межі пізнання. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними філософськими ідеями та концепціями, формування у здобувачів вищої освіти стійкої життєвої позиції, забезпечення гармонійного розвитку особистості майбутнього юриста.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з досягненнями світової та вітчизняної філософської думки, творчістю та особистостями видатних мислителів давнини і сучасності, основними філософськими школами та напрямками у їх історичному розвитку, філософською термінологією; розширення кола знань про людину, природу, суспільство, культуру, цивілізацію, простір і час, основні закономірності руху та розвитку, рівні, види та історичні типи світогляду, свідомість та її структуру; ознайомлення з основами теорії пізнання, філософською методологією та методологією наукових досліджень, колом проблем філософської аксіології та антропології; підвищення культурно-освітнього рівня, ерудиції та загальної культури мислення шляхом демонстрації концепцій світобудови та множини підходів до визначення сутності буття та місця людини в ньому, розгляду різних космологічних та космогонічних теорій, визначення характерних рис основних соціокультурних парадигм тощо; закріплення навичок аналітичного мислення, розвиток вміння висловлювати та аргументувати власні думки, міркувати послідовно та логічно правильно, вести діалог і полеміку; світоглядна підготовка, яка передбачає не лише передачу знань, але й формування філософського світосприйняття, гуманістичних ціннісних настанов та орієнтацій, ідеалів добра та справедливості, а також національної самосвідомості.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

РН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

РН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ сем/сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
Модуль 1 ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ				
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2/2/4	Знати базові філософські <u>поняття</u> . Вміти визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розуміти особливості різних типів світогляду. Розрізнити індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди. Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства, здійснювати рефлексію.	Бесіда на теми: світогляд, <u>свідомість</u> , <u>мислення</u> , людина. Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 1, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 1	9 балів 5 балів
Тема 2. Філософія Давнього світу. Індія, Китай, Греція	2/2/4	Знати світові історико-філософські традиції. Аналізувати та розрізнити особливості східної та західної філософії. Розуміти специфіку формування кожної із парадигм зародження філософії.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №2, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 2	8 балів 5 балів
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2/4	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №3, підготувати доповідь та	6 балів

		<p>філософії</p> <p>Вміти виділяти характерні риси кожної з них</p> <p>Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування</p> <p>Розуміти зв'язок між культурною традицією та стилем філософствування</p> <p>Розрізнити християнську та світську філософію</p> <p>Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів</p>	<p>завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №3</p>	5 балів
Тема 4. Західноєвропейська філософія 17-19 ст.	2/2/4	<p>Знати особливості філософії Нового часу.</p> <p>Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст.</p> <p>Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання.</p> <p>Розрізнити методи наукового пізнання даного періоду.</p> <p>Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 4, та підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №4</p>	6 балів 5 балів
Тема 5. Некласична філософія XIX-XX ст.	2/2/4	<p>Знати особливості німецької класичної філософії</p> <p>Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії</p> <p>Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання</p> <p>Розрізнити теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи</p> <p>Знати особливості та школи некласичної філософії.</p> <p>Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки.</p> <p>Розрізнити традиції <u>сцієнтизму</u> та <u>антисцієнтизму</u></p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 5, та підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №5</p>	6 балів 5 балів
Тема 6. Феномен української філософії	2/2/4	<p>Знати етапи формування та представників української філософії</p> <p>Аналізувати зв'язок між стилем</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 6, підготувати доповідь та</p>	5 балів

		<p>філософствування та українськими культурними традиціями</p> <p>Розуміти особливості української філос. думки</p> <p>Розрізняти ідеї видатних українських філософів</p> <p>Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії.</p>	<p>завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 6</p> <p>Виконання модульної контрольної роботи 1.</p>	<p>5 балів</p> <p>30 балів</p>
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ				
Тема 7. Онтологія. Філософське вчення про буття	2/2/4	<p>Знати основні поняття філос. вчення про буття</p> <p>Аналізувати зв'язок онтології та науки</p> <p>Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем</p> <p>Розрізняти проблеми буття світу та людини</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 7, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 7</p>	<p>10 балів</p> <p>5 балів</p>
Тема 8. Свідомість як філософська проблема	2/2/4	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Аналізувати структуру психіки та свідомості людини</p> <p>Розуміти логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості особистості</p> <p>Розрізняти типи свідомості</p> <p>Застосовувати набуті знання в особистому житті</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 8, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 8</p>	<p>10 балів</p> <p>5 балів</p>
Тема 9. Теорія пізнання Специфіка пізнавальних процесів	2/2/4	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати основні структурні елементи пізнання</p> <p>Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання</p> <p>Розрізняти психічне відображення та його активність</p> <p>Розуміти психологію пізнавальних процесів</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 9 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 9</p>	<p>10 балів</p> <p>5 балів</p>
Тема 10. Наукове пізнання	2/2/4	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання</p> <p>Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання</p> <p>Розуміти особливості філософії</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 10 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 10</p>	<p>10 балів</p> <p>5 балів</p>

		психології Аналізувати основні етапи розвитку філософії психології Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Виконання самостійної роботи № 1. Написання есе Виконання модульної контрольної роботи 2.	10 балів 30 балів
Модуль 3. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ				
Тема 11. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 11 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 11	8 балів 5 балів
Тема 12. Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини Розуміти філософські проблеми антропогенезу. Аналізувати сфери буття людини Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини Розрізняти структуру особистості Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 12 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 12	8 балів: 5 балів
Тема 13. Моральний аспект людського буття	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначати підстави та походження моралі Аналізувати теорії моралі на основі опрацювання філософських і психологічних концепцій. Розуміти сутність основних	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 13 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 13	8 балів 5 балів

		<p>елементів моралі</p> <p>Застосовувати знання взаємозв'язку та взаємозалежності між етикою і психологією як у трактуванні понять, так і в дослідженні морального становлення особистості.</p> <p>Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини</p>		
Тема 14. Аксіологія: філософська теорія цінностей	2/2/4	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати підстави та походження цінностей</p> <p>Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини</p> <p>Аналізувати сучасні аксіологічні проблеми</p> <p>Розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема</p> <p>Розрізняти сучасні аксіологічні принципи</p> <p>Застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 14 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 14</p>	<p>6 балів</p> <p>5 балів</p>
Тема 15. Філософські проблеми права	2/2/4	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати місце філософії права у системі філософії і дати уявлення про філософію права як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії.</p> <p>Виявити світоглядно-методологічні джерела сучасних доктрин праворозуміння, визначити їх різновиди, розкрити зміст рівнів правової реальності та основних елементів ідеї права. Розглянути зміст предмету філософії права, характеристики основних типів праворозуміння. Розкрити структуру правової реальності та основні складові ідеї права. Визначити поняття та розкрити природу права як феномену в широкому соціальному та культурному контексті. Усвідомити місця права в культурно-цивілізаційному процесі, значення філософії права як правового світогляду та методологічної основи професійної діяльності юристів і</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 15 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 15</p> <p>Виконання самостійної роботи № 2. Написання есе</p> <p>Виконання модульної контрольної роботи 3.</p>	<p>5 балів</p> <p>5 балів</p> <p>10 балів:</p> <p>30 балів</p>

		правоохоронців. Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	
Всього за семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / 4-те вид., випр. і доп. – Львів : Магнолія, 2016. 504 с.
- Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2013. 575 с.
- Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2015. 210 с.
- Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2018. 378 с.
- Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2002. 580 с.
- Кант І. Критика чистого розуму. К. : Юніверс, 2021. 349 с.
- Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. *Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі* : матеріали Міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2016. С. 50-54.
- Лаута О.Д. Роль науки в сучасному суспільстві. *Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій*: матеріали Другої Всеукраїнської наукової конференції, 26-27 жовтня 2018 р., м. Дніпро. С. 156-157.
- Лаута О.Д. Проблеми формування громадянського суспільства. *Україна, українська мова – світ XXI століття у діалозі культурно-мовних, морально-громадянських цінностей особистості та педагогічних систем* : ел. зб. статей за матеріалами Дванадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 25 жовт. 2019 р., м. Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 219-223.